

Waarom de naam 'Rond Kaaijk en Delft' voor ons blad? *Ron Koomen*

Voor verklaring van de Delft zie mijn artikel over de naamsverklaring van Assendelft. Het water de Delft loopt in grote lijnen vanaf de Zaandammerweg tot aan Saendelft-oost. De Kaaijk is een

Net als de Delft was de Kaaijk een hoofdontwatering

waterloop ten westen van de Dorpsstraat die loopt van, grofweg, de Vliet tot aan Saendelft-west (voorheen de Klamdijk). De naam Kaaijk is vermoedelijk ontstaan uit Kaaidijk, hoewel van de veronderstelde dijk geen spoor

Broekvierendeel destijds voor dit gebied, broek was vroeger de benaming voor een moeras) aangelegd om als voetpad te dienen.² Net als de Delft was de Kaaijk een hoofdontwatering waarop alle dwarsslotten uitkwamen en welke het overtollige water uit het veen (veenstroom) afvoerden. Gelijk aan de naam Assendelft hebben we hier weer een voorbeeld van vernoeming naar de plaatselijke omstandigheden. Dit is voor mij een reden om aan te nemen dat ook deze naam zeer oud is en een Germaanse of Keltische oorsprong heeft. Als ik het in tijd zou moeten

meer over is.¹ Kadijk, kaaidijk is een samenstelling van ka(de) en dijk, een smalle lichte waterkerende dijk, over een laag moerassig land (wat Assendelft noord in vroeger tijden was, getuige de naam van het

plaatsen dan denk ik zo ten tijde van de ontginning dus grofweg 800-1000 jaar na Chr. Het woord kade is trouwens zelfs van Keltische oorsprong namelijk

Foto : Dirk van den Linden

kajo(s).³ Al in 1480 was er een stuk land genaamd “Gerit Caycx ven”. Voornoemde aanduiding was een veldnaam of toponiem. Dit land was dus van Ger(r)it Caycx, met andere woorden de naam van de waterloop was ook al overgegaan tot familienaam. Volgens de Nederlandse Familienamen Databank⁴ is het een zogenaamde adresnaam in oude spelling. Het aantal naamdragers bij de Volkstelling van 1947 waren er in Noord-Holland totaal toen 125 personen met deze achternaam. Zo ging dat ook vaak met beroepsnamen, handig om te weten als u uw stamboom uit gaat zoeken. Eind 6de eeuw vinden we “de

Bincaijck” vermeld. Dit waren verschillende stukken land gelegen langs de Kaaijk aan de dorpszijde. Aan de overkant van de watergang heetten ze ‘Buitkaaijk’.⁵ In 1543 vinden we Jan Claes Caijx.⁶ Omdat de geschiedenis van ons mooie dorp zich hoofdzakelijk afspeelde rond beide watergangen hebben we ons blad hier naar ge- of vernoemd.

Eigenlijk een moderne vorm van ‘Tusschen Kil en Twiske’⁷, de titel van een bekend boekwerk over de geschiedenis van Assendelft. Omdat voornoemde watergangen niet meer bekend zijn bij een breed publiek hebben wij als bestuur gekozen voor de moderne versie.

Verantwoording :

¹ Schönfeld, 1955, pagina 20

² Woordenboek der Nederlandsche Taal

³ Brouwer, 2001

⁴ Nederlands Repertorium van Familienamen

⁵ Dr. G.J. Boekenoogen, De Zaanse Volkstaal, derde druk geheel herzien, 2004, pagina 52

⁶ J.P. Ouweltjes, ‘Nieuw licht op de oudste generaties Banning te Amsterdam-banden met Assendelft

⁷ J. de Boer, Geschiedenis van den polder Assendelft, 1946